

Sygn. akt III PK 35/18

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa P. S.

przeciwko Urzędowi Gminy w C.

o przywrócenie do pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 17 stycznia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P.

z dnia 18 października 2017 r., sygn. akt III Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 18 października 2017 r. oddalił apelację powoda P. S. od wyroku Sądu Rejonowego w J. IV Wydział Pracy z dnia 26 kwietnia 2017 r. oddalającego powództwo w sprawie przeciwko Urzędowi Gminy w C. o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd drugiej instancji ustalił, że naruszenie przez powoda obowiązków pracowniczych polegało na nieprawidłowym wykonaniu zleconych czynności kontrolnych w zakresie kontroli podatkowej u osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej mającej siedzibę lub zakład na terenie pozwanej gminy przeprowadzonych w terminie od 1 września 2015 r. do 31 października 2015 r. Powód nierzetelnie prowadził ewidencję opodatkowania

podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą, skutkujące niezgodnym ze stanem faktycznym i ustaleniami zobowiązań podatkowych, co należało do jego podstawowych obowiązków pracowniczych. Skutkiem powyższego było oświadczenie woli pracodawcy o uzasadnionym wypowiedzeniu powodowi umowy o pracę. Sąd ten ocenił, że nie wszystkie „nazbyt ogólne i jako takie” przyczyny rozwiązania stosunku pracy wskazane w wypowiedzeniu okazały się konkretne, jednakże przyczyny te łączą się ze sobą stano „dwie kolejne” przyczyny nieprawidłowego wykonania zleconych powodowi czynności kontroli podatkowej oraz ich nieprawidłowe dokumentowanie wystarczająco uzasadniały dokonanie wypowiedzenia, zważywszy że przedmiot kontroli należał do wyłącznych kompetencji powoda, objętych przypisanym mu zakresem obowiązków i to na nim spoczywał obowiązek prawidłowego przeprowadzenia kontroli, był on odpowiedzialny za prawidłowe opodatkowanie podmiotów gospodarczych, sporządzanie decyzji wymiarowych na podatek rolny i podatek od nieruchomości dla osób fizycznych i prawnych. Spośród członków powołanej komisji, to powód był osobą odpowiedzialną za jej wynik przede wszystkim ze względu na dział, w którym pracował, a także na zakres czynności, którymi zajmował się na co dzień, w odróżnieniu od pozostałych członków komisji - J. G. oraz A. K.. Oznaczało to, że pozwany nie naruszył przepisów o wypowiedzaniu umów o pracę, a wskazane w wypowiedzeniu przyczyny były konkretne i rzeczywiste.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie:

1/ art. 8 w związku z art. 45 § 1 k.p. przez błędną wykładnię i przyjęcie, że „część przyczyn wskazanych w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy o pracę, a dotycząca nieprawidłowego wykonania zleconych czynności kontrolnych w zakresie kontroli podatkowej u osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej mających siedzibę lub zakład na terenie Gminy C. oraz osób prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy C. przeprowadzonych w terminie od 1 września 2015 r. do 31 października 2015 r. jest rzeczywista i konkretna, podczas gdy wójt Gminy C. w trakcie sesji rady gminy w dniu 1 grudnia 2015 r., jednoznacznie powiedział, iż powód został zwolniony z powodu ‘podejrzeń takich i innych’, ‘nakazów się nie pilnuje, podatków się nie ściga, śmiem twierdzić, że być może prywatne koligacje są przyczyną tego’. A

zatem powyższe twierdzenia pozwanego dowodzą, że w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy o pracę nie została podana, ani prawdziwa, ani rzeczywista przyczyna, którą to pozwany ujawnił w inny sposób”;

2/ art. 45 § 1 k.p. przez błędną wykładnię i przyjęcie, że przyczyna wskazana w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy o pracę jest jasna, rzeczywista i konkretna, „natomiast zarówno Sąd I jak i II instancji nie ustalił jakich to konkretnie poleceń pracodawcy nie wykonywał powód, a pozwany uchylał się od sprecyzowania przyczyn wypowiedzenia. Ponadto w aktach osobowych powoda brak jest jakiegokolwiek dowodu wskazującego na to, że otrzymywał on upomnienia czy nagany za świadczenie pracy w sposób niewłaściwy”;

3/ art. 30 § 4 k.p. przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że przyczyna z pkt 3 i 4 wypowiedzenia jest prawdziwa i rzeczywista, podczas gdy „fakt zbyt powolnego i niewłaściwego prowadzenia kontroli w terenie u ponad stu podatników, z których w dwa miesiące jedynie część została skontrolowana, i fakt nie wznowienia i nie przeprowadzenia w terenie ani jednej takiej kontroli po zwolnieniu powoda, podczas gdy powyższe świadczy o tym, że czynności kontrolne były jedynie pozorem dla zwolnienia powoda, który razem z dwoma innymi pracownikami, mając dużo swoich czynności służbowych nie był w stanie podołać tak szeroko zakrojonej kontroli, która była ponad możliwości wszystkich członków komisji. Ponadto powód, jak i pozostali pracownicy uczestniczący w pracach komisji nie byli przeszkoleni w zakresie przeprowadzania kontroli podatkowej w terenie (m.in. dopiero na wniosek pracowników wójt wydał im legitymacje służbowe)”;

4/ art. 18^{3a} k.p. przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że „pracownik nie wskazał przyczyn, wskazujących na to, że dopuszczono się wobec niego dyskryminacji, podczas gdy z okoliczności faktycznych sprawy wynika, że wójt Gminy C. wręczając powodowi wypowiedzenie umowy o pracę dopuścił się nierównego traktowania pracowników, gdyż każda z osób biorąca udział w kontroli wszczętej zarządzeniem wójta Gminy C. nr [...] z dnia 31 sierpnia 2015 r., otrzymała inne kary dyscyplinarne, pomimo tego, że nie było wyłonionego kierownika komisji kontrolnej, a ponadto Sąd I i II instancji zupełnie pominął, iż w 2011 r., na podstawie zarządzenia nr [...] z dnia 27 czerwca była również ‘zarządzona’ kontrola, którą miała przeprowadzić sekretarz M. B. i D. K., jednakże

w rzeczywistości kontrola ta nie doszła do skutku, a w stosunku do żadnej z osób powołanych w skład tamtej komisji nie zostały wyciągnięte konsekwencje, a tym bardziej nie zastosowano kar dyscyplinarnych. Co więcej A. K., pomimo upomnienia, już w miesiąc później otrzymała nagrodę roczną, z naruszeniem art. 105 k.p., który mówi o wzorowym wypełnianiu obowiązków. Powyższe świadczy o pozorności kontroli, której jedynym celem było zwolnienie powoda z pracy”;

5/ art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1260 ze zm.) w związku z art. 31 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 994 ze zm.) przez niezastosowanie polegające na przyjęciu, że „zewnątrzna kontrola zarządzana przez wójta, a dotycząca nakazu dla członków komisji do indywidualnego sprawdzenia podatników z terenu Gminy C. na podstawie przepisów z ordynacji podatkowej, jest tożsama z kontrolą wewnętrzną, dotyczącą prawidłowości pracy komisji, co do której wójt nie wydał żadnego zarządzenia i nie mógł domagać się sporządzenia protokołu pokontrolnego przez członków komisji, którzy nie mogli sami kontrolować swojej pracy. Protokół pokontrolny, który wójt Gminy C. samodzielnie sporządził, a którego treść stanowi jedną z przyczyn wypowiedzenia powodowi umowy o pracę, powinien być poprzedzony zarządzeniem o kontroli wewnętrznej i poinformowaniem pracowników o tym, że będzie kontrolowana ich praca za okres wskazany w zarządzeniu, nadto powinno im zostać umożliwione złożenie wyjaśnień i odniesienie się na piśmie do projektu protokołu. Zgodnie z powołanymi przepisami są to zupełnie dwie różne kontrole (wewnętrzna i zewnętrzna) i zarządzenie kontroli podatkowej (zewnątrznej), którą przeprowadzali członkowie komisji u podatników skutkowało spisaniem indywidualnego protokołu, który zawierał ustalenia dotyczące konkretnego podatnika. Zarządzenie, na które powołuje się pracodawca nie mogło skutkować sporządzeniem protokołu zbiorczego z pracy komisji, m.in. z uwagi na tajemnicę skarbową (art. 293 i nast. Ordynacji podatkowej)”;

6/ art. 108 k.p. przez pominięcie tej normy i nieustalenie, „czy nie byłoby wystarczające w stosunku do powoda, jedynie zastosowanie kary porządkowej, skoro ostatecznie co do niego taki sam zarzut, jak do pozostałych pracowników biorących udział w pracach komisji. Zwłaszcza, że przez wcześniejsze lata pracy

powód nie miał żadnego upomnienia, czy innych uwag ze strony pracodawcy wpisanych do akt”;

7/ art. 378 § 1 w związku z art. 381 w związku z art. 382 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie „polegające na nierozpatrzeniu wniosków i zarzutów apelacji złożonej przez pełnomocnika powoda w całości, w szczególności przez brak odniesienia się w uzasadnieniu do wniosków dowodowych z dnia 20 lipca 2017 r., podczas gdy zgodnie z normą wynikającą z w/w przepisów Sąd II instancji zobligowany jest do rozpatrzenia całego materiału dowodowego zebranego w postępowaniu pierwszej instancji jak i w postępowaniu apelacyjnym. Ponadto, w uzasadnieniu wyroku Sąd zobligowany jest do wskazania przyczyn oddalenia wniosków dowodowych zgłoszonych na etapie apelacji, czego natomiast brak jest w uzasadnieniu Sądu II instancji”;

8/ art. 378 § 1 w związku z art. 381 w związku z art. 382 w związku z art. 278 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie i „nie wydanie odrębnego postanowienia dowodowego oraz jakiegokolwiek odniesienia się przez Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia do wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu podatków od nieruchomości, na okoliczność prawidłowego wykonywania przez powoda obowiązków z zakresu naliczania podatków oraz prawidłowego prowadzenia kontroli podatkowej, podczas gdy dowód ten miał istotne znaczenie dla wykazania prawidłowego wykonywania przez powoda obowiązków pracowniczych w zakresie kontroli podatkowej, a zatem był niezbędny do obalenia twierdzeń, na których Sąd oparł ustalenia faktyczne. Jednocześnie należy wskazać, iż Sąd pierwszej instancji oddalił wnioski dowodowe na powyższą okoliczność, a pełnomocnik wniósł zastrzeżenie do protokołu w trybie art. 162 k.p.c. i ponowił wnioski w apelacji, zatem nie mogą być one uznane za spóźnione”;

9/ art. 381 w związku z art. 382 w związku z art. 278 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. przez „pominięcie i oddalenie wniosków dowodowych pełnomocnika powoda złożonych w piśmie z dnia 3 października 2017 r. na okoliczność ilości przeprowadzanych kontroli podatkowych w gminach sąsiednich wskazując, iż wiosek ten ‘był zbędny’, podczas gdy z treści zawnioskowanych dokumentów jednoznacznie wynika, iż takie kontrole są rzadkością w gminach sąsiednich, a

wymagania stawiane powodowi przez pozwanego w zakresie liczby przeprowadzonych kontroli, które miałyby przeprowadzić są wygórowane i nie znajdują odzwierciedlenia w rzeczywistości. Ponadto Sąd I instancji pominął ten dowód wskazując, że to na pracodawcy spoczywa obowiązek udowodnienia przyczyny wypowiedzenia, jednakże w sytuacji, gdy pracodawca wykazywał tę przyczynę przy pomocy zeznań świadków, w związku z czym stronie powodowej przysługiwało roszczenie o ustalenie tej przyczyny przez osobę bezstronną i posiadającą wiadomości specjalne. Dodatkowo w/w wnioski dowodowe wskazywały nowe fakty i dowody, a przedstawienie tych dokumentów przed Sądem I instancji nie było możliwe, gdyż dowody te zostały uzyskane przez stronę dopiero po zamknięciu rozprawy”.

We wniosku o przyjęcie skargi skarżący twierdził, że jest ona oczywiście uzasadniona ze względu na pominięcie przez Sąd drugiej instancji zlecenia „powodowi wykonanie czynności kontrolnych podatników prowadzących działalność gospodarczą, która miała zostać przeprowadzona w okresie dwóch miesięcy (początkowo wyznaczona na jeden miesiąc i wydłużona o kolejny) i miała zostać przeprowadzona u ponad stu podatników. Mając na względzie, iż kontrola miała być przeprowadzana przez 3 pracowników (w tym powoda), w czasie wykonywania obowiązków pracowniczych, nie została przeprowadzona u wszystkich zawiadomionych o tym podmiotów. W związku z tym pozwany zastosował dla pracowników kary, z których najdotkliwsza, w postaci zwolnienia z pracy, została wymierzona powodowi. Jednakże, po zwolnieniu powoda, pozwany nie wznowił i nie przeprowadził czynności kontrolnych w terenie. Wobec czego czynności kontrolne były jedynie pozorem dla zwolnienia powoda”. Ponadto występuje potrzeba wykładni art. 30 § 4 k.p., „gdyż wskazana przez pozwanego przyczyna wypowiedzenia jest w sposób oczywisty nazbyt ogólnikowa, a przez to wadliwa, bo takie ułomne sformułowanie wymusiło na nim wszczęcie sądowej procedury odwoławczej w celu poznania konkretnej i rzeczywistej przyczyny potencjalnie uzasadniającej dokonanie wypowiedzenia umowy o pracę na czas nieokreślony. Pozwany nie wywiązał się z obowiązku wskazania konkretnej przyczyny wypowiedzenia”.

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego oraz

poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za pierwszą i drugą instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, oraz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesiona skarga nie tylko nie jest oczywiście uzasadniona, ale ewidentnie chybiona jako kwalifikowanie bezpodstawna i bezzasadna w sprawie, w której skarżący rażąco wadliwie naruszył polecenia pozwanego pracodawcy przeprowadzenia terminowej, sprawnej i rzetelnej kontroli podatników prowadzących pozarolniczą działalność w zakresie podatków od nieruchomości, które wymagały nieskomplikowanej weryfikacji w miejscach prowadzenia takiej działalności deklarowanych powierzchni służących celom gospodarczym, bez uprzedniej potrzeby pozyskania opinii biegłego z zakresu „podatków od nieruchomości” lub przeszkolenia skarżącego, do którego obowiązków należało przecież „przeprowadzenie kontroli podatników w terenie”. Takiemu poleceniu pracodawcy skarżący ewidentnie uchybił, skoro podjął czynności kontrolne „dopiero po 18 września sprawdzając zaledwie do końca miesiąca 5 podatników”, a także nie weryfikował twierdzeń podatników, a dokumenty pokontrolne dawał „jedynie do podpisania J. G.”. Ponadto nie informował o problemach z dochowaniem wyznaczonych przez wójta terminów kontroli, który „z własnej inicjatywy przedłużył komisji termin do przeprowadzenia czynności kontrolnych o dalszy miesiąc do 30 października 2015 r., w którym komisja przeprowadziła kontrolę w terenie tylko u 6 podatników”, wreszcie nie przygotował pokontrolnego protokołu zbiorczego, który sporządził jego przełożony (wójt). Taki stan rzeczy ewidentnie potwierdzał i uzasadniał zarzuty wskazane jako przyczyny wypowiedzenia skarżącemu umowy o pracę w postaci „niewykonywania poleceń przełożonego w sposób sumienny i staranny”, czy nieprawidłowego wykonania zleconych czynności kontrolnych w zakresie kontroli podatkowej u osób prowadzących działalność gospodarczą na

terenie Gminy C. w terminie od 1 września do 31 października 2015 r., z których nie sporządzał prawidłowej dokumentacji lub błędnie dokumentował bez przeprowadzenia wymaganej kontroli w terenie, w której pomijał innego wyznaczonego pracownika (J. G.), a zatem dokumentował „z pominięciem podstawowych zasad postępowania administracyjnego”, co wykluczało bezpodstawne i bezzasadne oczekiwanie skarżącego na jurysdykcyjną tolerancję dla potwierdzonego w odwoławczej procedurze sądowej kwalifikowanego naruszenia przezeń w gruncie rzeczy istotnych poleceń przełożonego.

Postawiony w skardze zarzut zastosowania do skarżącego „najdotkliwszej” sankcji prawa pracy w porównaniu do innych pracowników, którzy mieli uczestniczyć w uchybieniu zleconych czynności kontrolnych był chybiony już dlatego, że to do zakresu czynności skarżącego należało „przeprowadzenie kontroli podatników w terenie”, natomiast A. K. miała przygotować tylko dokumentację osób kontrolowanych „prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy”, a J. G. „miała brać udział w czynnościach kontrolnych w terenie”, w których wszakże „uczestniczył tylko powód” i następnie dawał sporządzane protokoły „jedynie do podpisania J. G.”. W konsekwencji zastosowanie zróżnicowanych sankcji prawa pracy do skarżącego i do wymienionych pracowników miało usprawiedliwienie w naruszeniu innych zakresów obowiązków pracowniczych, które w żadnym stopniu nie dyskryminowały skarżącego w rozumieniu art. 18^{3a} k.p.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania oczywiście bezzasadnej skargi kasacyjnej w zgodzie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.